

YENİ ŞAFAK

10 Soruda yeni sistem

Aydın Ünal

1. Yapılmakta olan Anayasa değişikliği ile rejim mi değişecek?

Hayır. Devletin yönetim şekli, yani rejim Cumhuriyet'tir. Yapılan anayasa değişikliğinin, devletin yönetim şekliyle bir ilgisi yoktur. Değiştirilmekte olan, Hükümet Sistemi'dir. Kullanmakta olduğumuz Hükümet Sistemi de Cumhuriyetle başlamamış, 1876'da Osmanlı döneminde başlamıştır ve süreç içinde defalarca değişikliğe uğramıştır. Bugün de, Hükümet Sistemi üzerinde kapsamlı bir değişiklik yapılıyor. Selçuklu ve Osmanlılar'ın yaptığı gibi, Türkiye'nin toplumsal yapısına ve geleneklerine uygun, özgün bir yönetim sistemi tesis ediliyor.

2. Neden bugün? Ekonomiye saldırılar var. Terör her gün can alıyor. Anayasayı değiştirmenin zamanı mı şimdi? Aceleye getirilmiyor mu?

Hükümet sistemini değiştirme ihtiyacı bugün ortaya çıkmadı. Özellikle 1960'dan itibaren Türkiye bu ihtiyacı yakından hissediyor. Merhum Erbakan, merhum Türkeş, merhum Özal ve Demirel sistemin mutlaka değişmesi gerektiğini ifade ettiler ama ömürleri ve güçleri buna imkan vermedi. 15 Temmuz darbe girişimi, Türkiye'de sistemin bir an önce değişmesi gerekliliğini tekrar ortaya koydu. Bu ihtiyacın önemini daha yakından gören MHP de AK Parti'ye destek verme kararı aldı. Yani, yarım asırlık bir ihtiyacın giderilmesi için, bugün şartlar oluştu. Acelecilik yok, zira konu on yıllardır konuşuluyor ve gerekli birikim ziyadesiyle oluştu. Yeni sistem, ekonomiye yönelik saldırılarla, terör saldırılarıyla daha güçlü mücadele etmemizi, Türkiye'yi daha hızlı büyütmemizi sağlayacak.

3. Bütün yetkiler bir kişide mi toplanıyor? Bu sistem diktatörlüğe gider mi?

Hayır. Başbakanlık makamı 2019 yılından itibaren kalkacağı için, Cumhurbaşkanı Başbakan'ın da yetkilerini üstleniyor. Diğer taraftan yasama ve yargı daha da güçlendiriliyor. Yasama, yürütme ve yargı birbirini denetliyor ve dengeliyor. Artık "millet iktidarı" ve "devlet iktidarı" diye 2 ayrı güç değil, sadece millet iktidarı olacak. Milletin yetki verdiği seçilmişler bu yetkilerini vesayet kurumlarıyla paylaşmayacaklar. Mevcut sistemde Başbakan ya da Cumhurbaşkanı nasıl diktatörlüğe gidemezse, yeni sistemde de gidemez. Cumhurbaşkanı 5 yılda bir seçilecek ve en fazla 2 kez seçilebilecek. Millet Cumhurbaşkanı ve ekibinin icraatını beğenmezse seçimlerde gerekeni yapacak; beğenirse de bir kez daha seçebilecektir.

4. Cumhurbaşkanı istediğini yapabilecek, Meclis'e ihtiyaç duymadan istediği kanunu çıkaracakmış.

Yanlış. Mevcut sistemde Başbakan ve Bakanlar Kurulu'na verilen Kanun Hükmünde Kararname yetkisi şimdi Cumhurbaşkanı'na veriliyor. Cumhurbaşkanı her konuda KHK çıkaramıyor. Ayrıca TBMM'nin aynı konudaki kanunları KHK'ları geçersiz kılıyor.

5. Cumhurbaşkanı sorgulanamayacakmış, yargılanamayacakmış.

Yanlış. Tam tersine, bugün, mevcut sistemde Cumhurbaşkanı yargılanamıyor ve tamamen sorumsuz. Yapılan düzenleme ile Cumhurbaşkanı'na yargı yolu da açılıyor. Üstelik Yüce Divan yolunu açmak, mevcut sisteme göre daha da kolaylaşıyor.

6. İyi de, yargıyı da zaten Cumhurbaşkanı belirleyecekmiş. Kendi atadığı yargıçlar mı Cumhurbaşkanı'nı yargılayacak?

Bu da yanlış. Mevcut durumda HSYK'nın 22 üyesi var. Cumhurbaşkanı bu 22 üyenin 4'ünü seçiyor, TBMM hiç seçmiyor. Yeni düzenlemeyle üye sayısı 13 oluyor; 4'ünü Cumhurbaşkanı, 7'sini TBMM seçiyor.

7. TBMM'nin önemi mi azalacak? Yetkileri mi kısıtlanacak?

Hayır. Tam tersine, yeni sistemle TBMM daha da güç kazanıyor. TBMM Hükümetin vesayetinden kurtuluyor. Bürokratların hazırlayıp bakanların sunduğu “tasarı” kavramı tarih oluyor; artık bizzat vekillerce hazırlanan “teklif” dönemine geçiliyor. Gensoru ve sözlü soru dışında Meclis'in tüm görevleri de muhafaza ediliyor.

8. Cumhurbaşkanı Meclis'i feshedebilecekmiş.

Fesih değil, Cumhurbaşkanı ve TBMM, karşılıklı olarak seçimleri yenileme hakkına sahip olacaklar. Yani Cumhurbaşkanı'nda olan yetki TBMM'de de olacak. Seçimler de birlikte yenilenecek. Yani seçim kararı alan taraf, kendisini de seçime götürmüş olacak.

9. Milletvekillerinin önemi azalacak mı? Milletvekilleri sorun çözemeyecek mi? Bakanlara ulaşamayacak mı?

Tam tersine milletvekilleri daha da güçlenecek. Özellikle AK Parti'nin yönetim tarzı, seçilmişleri her zaman atanmışların üzerinde tutmuştur. Atanmış bakanlar seçilmiş milletvekillerinin emrinde olacak. Millete hesap verme konumunda olan Cumhurbaşkanı ve milletvekilleri, bakanları ve bürokratları değil, milleti gözetecekler. Başka partiler de iktidara gelseler, başarılı olmak ve tekrar seçilebilmek için bunu yapmak zorunda kalacaklar.

10. CHP buna neden karşı çıkıyor?

Çünkü CHP, 27 Mayıs darbesinden sonra seçilse de seçilmese de iktidarların gizli ortağıydı. Askeri ve sivil bürokrasi CHP

zihniyetinden oluşuyordu. Cumhurbaşkanı, yargı hep CHP kafasındaydı. CHP'nin gizli iktidarı ne zaman sarsılsa, CHP darbe şartlarını oluşturuyor, askeri darbelerle iktidarı yeniden ele alıyordu. Bu yeni düzenlemeyle CHP'nin iktidarlara haksız ortaklığı artık sona eriyor. CHP, iktidar olmak istiyorsa artık siyaset yapmak ve çalışmak zorunda. Bu korkuyla yeni düzenlemeye karşı çıkıyor.

SABAH

Trump Türkiye'yi nasıl etkiler?

Fahrettin Altun

Yarın Donald Trump ABD başkanlığı görevini resmen devralmış olacak. Trump'ın başkanlığı hem Amerikan iç siyasetinde, hem de dünya siyasetinde önemli değişiklikler meydana getirecek.

ABD iç siyasetini şimdilik bir kenara bırakalım. Ancak ABD dış politikasının yönü bizi yakından ilgilendiriyor. Zira Trump'ın atacağı yeni adımlar dünya siyasetinin gidişatına doğrudan etki edecek en önemli dinamiklerden biri olacak. Bizler haklı olarak Türk- ABD ilişkilerine odaklanıyoruz. Obama döneminde ABD ile yaşadığımız ihtilafları Trump'la birlikte çözüp çözemeyeceğimizi merak ediyoruz. Özellikle yeni ABD yönetiminin Türkiye'nin terörle mücadelesine gerçekten destek verip vermeyeceğini sorunsallaştırıyoruz. Yine haklı olarak ABD'nin PYD'yi silahlandırma çabalarına son vermesini, FETÖ elebaşı Fetullah Gülen'i ve ABD'de bulunan diğer azıllı FETÖ militanlarını sınır dışı etmesini bekliyoruz. Fakat Trump'ın liderliği, yeni dönemdeki dış politika tercihleri bize sadece bu iki husustaki yaklaşımı dolayısıyla etki etmeyecek. Rusya, Çin, İran ve Avrupa ülkelerine yönelik tutumları da bizi etkileyecek. Olumlu mu, olumsuz mu? Bu sorunun cevabı Türkiye iç siyasetinde yaşanacak gelişmelere bağlı. Eğer Türkiye güçlü yürütme ve liderlik yapısını kurumsallaştırmayı başarır, kendi bağımsız ekonomi ve dış politika programlarını daha

iddialı bir biçimde hayata geçirmeye devam ederse o takdirde yeni dönemde küresel siyasette esen rüzgârlar Türkiye'nin lehine sonuçlar üretir. Nasıl mı? Bakın, Trump'ın ısrarla altını çizdiği dört husus var.

■ Birincisi, ABD'nin Obama döneminde yürüttüğü devlet altı aktörlerle işbirliği siyaseti sonuç üretmeyen ve bir o kadar da maliyetli bir siyasettir. Onun yerine yapılması gereken devletlerle iş tutmaktır.

■ İkincisi, ABD'nin geleneksel müttefikleri olan devletler Obama döneminde küstürülmüş, o ülkelerde ABD karşıtlığı yükselmeye başlamıştır. Trump'ın bu anlamda zikrettiği iki ülke İsrail ve Türkiye'dir.

■ Üçüncüsü, Obama'nın devletlerin iç işlerine müdahale siyaseti ve buna bağlı olarak yürüttüğü yıpratma siyaseti miadını doldurmuştur.

■ Dördüncüsü, ABD'nin müttefikleri küresel ve bölgesel siyasetlerin inşasında daha fazla rol almalı, elini taşın altına sokmalı, maliyetleri bölüşmelidir.

Bu dört madde de Türkiye'yi yakından ilgilendiriyor esasında. Obama yönetimi Suriye krizinde açık ve net biçimde KCK'nın Suriye koluna destek verdi, onu büyüttü. Bu destek doğrudan PKK'nın Türkiye'de daha fazla kan dökmesine, daha saldırgan bir haleti ruhiyeye bürünmesine neden oldu. ABD, Suriye krizinde öne sürdüğü Türkiye'yi yalnız bıraktı. Arap isyanları sürecinde hızlı bir politika değişikliğine gitti. Mısır'da askeri darbeyle seçilmiş Cumhurbaşkanı'nın devrilmesine destek verdi. Türkiye'nin iç işlerine doğrudan müdahil oldu, ekonomisini ve dış politikasını yeniden kendisine bağımlı hale getirmek için çabaladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'a dönük yıpratma savaşını finanse etti. 15 Temmuz darbe girişimine alan açtı, darbe girişiminde demokrasi den, halktan yana değil, darbecilerden yana pozisyon aldı.

Bütün bunların yanında Trump'ın kendi ayakları üzerinde duramayan müttefiklere yönelik eleştirisi yeni dönemde Türkiye açısından da oldukça önemli bir hal alacak. Türkiye, hatırı sayılır bir süredir kendi bağımsız ekonomi politikalarını ve dış politika yaklaşımını ortaya koymaya çalışıyor. Türkiye'nin son dönemdeki

çabasının bağımlılıkları aşma girişimi olduğunu defalarca ifade etmeye gayret ettim. Yeni dönemde bu çabanın ne denli değerli olduğunu hep birlikte göreceğiz. Şu anda Türkiye ayakları üstünde durabilen, güçlü bir liderliğe sahip bir ülke olarak yeni ABD başkanının estireceği rüzgâr sayesinde yelkenlerini şişirebilecektir.

STAR

Bahçeli'nin sözlerinden ders çıkarmak

Mehmet Metiner

MHP lideri Sayın Devlet Bahçeli'nin, CHP yönetimine yaptığı uyarı ve eleştiriler güncel siyasetin ötesinde tarihi bir öneme sahip.

Herkesten önce tabandaki CHP'liler Bahçeli'ye kulak vermelidirler.

Çünkü mevcut CHP yönetiminin, CHP'yi götürmek istediği yerin hem CHP'ye hem de Türkiye'ye kaybettiren bir siyaset tarzı olduğunu Bahçeli gayet anlamlı bir biçimde dile getirdi.

Bir bilge devlet adamı olarak Bahçeli, CHP yönetiminin tavrına ilişkin olarak bakınız ne diyor:

“Milletten ümidini kesen CHP yönetimi, milli iradeye çıkan yolları tıkmak ve hatta kullanılamaz hale getirmek için olmadık yollara sarmıştır. TBMM'nde yaşanan kürsü işgalleri, kavga sahneleri, ucuz oyunlar, isnat ve iftiraya varan siyasi söylemler muhataplarını mahcup edecektir. Milli Mücadele'de destan yazan aziz Türk milletine nasıl ve hangi tür hükümet etme sistemini tercih ettiğini sormanın neresi yanlıştır? 15 Temmuz'da tankın önüne yatan, gökyüzündeki darbeci uçaklara adeta pençe atan kahraman millete makûs güvensizlik nasıl yorumlanmalıdır.”

Bu sözler, sadece CHP yönetimine yönelik eleştiriler bağlamında okunmamalıdır.

Zira bu sözler, 15 Temmuz ruhuna yaslanan millet eksenli siyaset anlayışının manifestosu niteliğindedir.

Köşe Yazıları – 19/01/2017

Bu açıdan bakıldığında CHP'nin savrulduğu yer, milli irade ve demokratik siyaset açısından hayli sorunlu bir yerdir.

CHP, "Söz konusu millet iradesine karşı koymaksa gerisi teferruattır!" anlayışından vazgeçmelidir.

AK Parti-MHP bloğunun yapmaya çalıştığı şey nedir?

Sistemik bir krizi aşmak için işbirliği yapmak.

Ortada hükümet biçimimizle ilgili bir sorun var.

82 Anayasasında ortaya konulan yürütmedeki çift başlılığın yol açtığı sorun, 2014'te milletin doğrudan kendi Cumhurbaşkanı seçmesiyle birlikte farklı bir alana taşındı.

Bir yanda doğrudan millet tarafından seçilen bir Cumhurbaşkanı var. Ve o Cumhurbaşkanının yürütmeye ilişkin çok geniş yetkileri var.

Öbür yanda yürütmenin ikinci ayağını oluşturan bir Başbakan var.

Aynı partiden olsalar bile her iki yürütme makamının başındakilerinin karşı karşıya gelme riski çok yüksek.

Cumhurbaşkanının ve Başbakanın ayrı partilere mensup olmaları halinde ortaya çıkabilecek riski/krizi düşünmek bile istemeyiz.

Düşününüz Cumhurbaşkanlığı makamında Erdoğan, Başbakanlık koltuğunda Kılıçdaroğlu var. Bir de koalisyon hükümeti olduğunu düşünün.

Allah aşkına ne olur ülkenin hali?

Bu örnekler parti farklılıklarıyla veya kişisel hırslarla izah edilebilecek bir konunun çok ötesinde sistemik bir sorunla karşı karşıya olduğumuzun ifadesidir.

Bu durumda ne yapılabilir?

Ya Cumhurbaşkanı yürütmenin tamamen dışında tutulup sembolik bir makam sahibi olarak konumlandırılmalı, ya da aradan Başbakanlık makamı çıkartılarak yürütmenin tekleşmesi sağlanmalı.

Ortada fiili bir durum var denilirken kastedilen şey tam da budur.

Fiili durumdan kaynaklı bu sistemik krizi aşmak için getirilen bir öneriyi, "Hukuksuz olan fiili duruma hukuki meşruiyet kazandırmak istiyorsunuz" demek ne kadar yanlış ise, "Rejimi değiştirmek istiyorsunuz!" suçlaması da bir o kadar yanlıştır.

Zira fiili durum, zaten meşru ve hukuki bir durumdur.

Çünkü ortada doğrudan millet tarafından seçilen meşru bir Cumhurbaşkanı vardır.

Ortada birbirinin karşıtı gibi duran iki çözüm önerisi var.

Bir: Cumhurbaşkanlığı makamı sembolik olsun. Yürütme Başbakanlık makamına ait olsun.

İki: Mademki Cumhurbaşkanı doğrudan millet seçiyor, o halde yürütmenin başı Cumhurbaşkanı olsun.

Yürütmenin tek elde toplanması, tek adam yönetimi anlamına gelmiyor.

Bunlar gerçeklikten uzak, ucuz siyasi iddialardır.

Son sözü milletin söyleyeceği bir süreçte "hayır" diyen CHP, Sayın Bahçeli'nin haklı olarak eleştirdiği gibi milli iradeye giden yolu hastalıklı ve sorunlu yöntemlerle enfekte etmeye çalışıyor.

Görünen o ki Bahçeli ile görüşen Kılıçdaroğlu'nun tutumunda bir değişiklik olmayacak.

Keşke Bahçeli'nin uyarılarından ders çıkarsalardı.

AKŞAM

Obama sonrası tufan mı, fırsat mı olacak?

Markar Esayan

ABD ve Türkiye için önemli günler üst üste bindi. Trump yarın görevi Obama'dan alıyor. Türkiye'de

Köşe Yazıları – 19/01/2017

ise tarihi anayasa değişikliği görüşmelerinin son turu oynanıyor...

Çoğunluğun üzerinde birleştiği nokta Trump'ın istese bile Obama'dan daha kötü bir başkan olamayacağı yönünde. Tabii bir ABD başkanının ülkesinde nasıl algılandığı ile dünyada nasıl algılandığı arasında fark olacaktır. Dünyanın yarısının günlük iki dolara çalıştığı bir sömürü düzeninde ABD başkanlarının sempati sağlamak adına işleri gerçekten çok zor.

Aslında Obama, derisinin rengi ve Afrika kökeni nedeniyle tüm dünyada “**Dünya başka türlü bir yer olabilir**” duygusunu yaratmıştı. Bu belki fazla romantik bir beklentiydi. Müesses nizamların öyle kolay değişmeyeceği en azından 2. Dünya Savaşı'ndan beri biliniyor. Güneydoğu Asya dışında, sadece Avrupa Kıtası ve SSCB topraklarında en az 37 milyon insan öldüğünde, Avrupa Aydınlanması ve sömürgeciliğin gayri meşru çocuğu faşizmin yıkıcı sonuçları ortaya çıktığında, savaş sonrası düzenin daha adil ve insani olması yönünde bir bilinç ortaya çıkmıştı.

Ancak bu bilinç Soğuk Savaş atmosferinde uluslararası kurumların suiistimali üzerinden ezildi. Aslında Stalin'in Avrupa'yı işgal etmesi gibi bir risk ya yanlış hesaplanmış, ya da bilinçli olarak dünyanın taksimatı için yaratılmıştı. Soğuk Savaş zihniyetinin üzerine 1980'lerdeki neo-liberal politikalar eklendiğinde ise, aslında dünyanın bugün içine düştüğü şartların zemini de hazırlanmış oldu. Gerçek anlamda yüzleşilmemiş faşizm, çarpık gelir dağılımı ve Ortadoğu/mülteci sorunu ile birleşerek özellikle Batı'yı yeniden faşizm ile karşı karşıya bıraktı.

Bu kez ordularla değil, zayıf ülkelerde darbeler yaparak, Irak ve Afganistan'ı işgal ederek, terör örgütleri ile vekalet savaşları açarak yaşanan şey, 1. ve 2. Dünya savaşlarının öncesinde yaşanandan farkı yok. Bu zihniyet topyekûn mahkûm edilmedikçe de sonuçları maalesef aynı olacaktır. Terör örgütlerine yapılan yatırımların artık sadece Suriye ve Ortadoğu'daki bahtsızları vurup orada kalması da mümkün gözüküyor. Öte yandan Brezilya ve Mısır'da mümkün olan darbeler, Türkiye'de hedefine ulaşamadı. Çin'in birkaç sene içinde dünyanın liderlik koltuğuna her anlamda oturması engellenebilir gibi değil. Dünyanın en büyük 10 ekonomisindeki sıralama önümüzdeki yıllarda dramatik olarak değişme eğiliminde.

İşte bu noktada ABD'nin yeni yönetiminin bu yol ayrımında nasıl bir politika izleyeceği çok önemli olacak. Rakip ülkelerin içini karıştırarak, üstelik bunu yaparken bir yandan terör örgütlerini, diğer yandan medya ve sivil toplum kuruluşlarını kullanarak demokrasiye inancı zedelemekle artacak çürüme, Batı uygarlığının sonu olabilir. Böyle bir durumda oluşacak panikle saldırganlık artabilir ve 3. Dünya Savaşı'nın fitili de ateşlenebilir.

Bu noktada Trump'ın tercihleri umarım ki sağduyulu olur. “**Kazan-kazan**” prensibi ile daha makul bir dünya düzenine razı gelmek, her şeyi birden kaybetmekten çok daha akılcı ve ahlaki olacaktır. Çok kutuplu bir dünyada dengelerin oturması daha zor, ancak imkânsız değil. Yeni bir Ortadoğu hukuku ile bu bölge de istikrara kavuştuğunda, daha iyi bir gelecek için ümitli olmak adına nedenlerimiz olacak.

İşte Türkiye de yeni hükümet sistemi ile bu geçiş sürecine güçlü girmenin ve ilk 10 ülkeden birisi olmanın mücadelesini veriyor bugünlerde. Eskinin hayaletleri paçalarımızdan çekse de, Türkiye'nin başarmaktan başka bir seçeneği yok. Hızlı, etkin, istikrarlı bir hükümet modeli hiç olmadığı kadar kritik önemde.

1.Dünya Savaşı sonrasında yeni dünya düzeni Osmanlı'nın yıkılışı üzerine tesis edildi ve sonuçları ortada. 15 Temmuz'da ise 21. yüzyılın yenisünya düzeni de Türkiye çöktürülerek kurulmak istendi, ancak bu kez başarısız oldu. Bu tarihi muvaffakiyetin kıymeti bilinmeli ve süreç yerli ve milli bir bilinçle değerlendirilmeli.

Milletimize bunu borçluyuz. Ama en çok da çocuklarımıza hür ve güvenli bir gelecek borcumuz var.

MİLLİYET

Trump ve dolar sorunu

Cemil Ertem

ABD'nin yeni başkanı Donald Trump, yarından itibaren resmen göreve başlayacak. Trump seçildiğinden bu yana oldukça ilginç açıklamalar yaptı. Tabii ki bu açıklamalar resmi nitelikte değildi ancak ABD'nin yeni dönemi hakkında bize önemli ipuçlarını da verdi. Trump'ın korumacılık içeren demeçleri, istihdam yanlısı ve ekonomiyi kamu harcamalarıyla canlandırmaya dönük açıklamaları, küreselleşmenin şu aşamasında pek rasyonel olmayan, biraz abartılmış ısınma açıklamaları olarak nitelendirildi. Ancak şuna dikkat etmek gerekiyor; Trump'ın bütün bu açıklamaları, ABD'nin 2008 kriziyle açığa çıkan temel ekonomik sorunlarını karşılamaya dönük, üzerinde titizlikle çalışılmış, birbirini takip eden yapı taşları olarak öne çıkıyor.

Bugün ABD, sürekli istihdam oluşturan, tasarruf-yatırım dengesini ve buna bağlı olarak dış ve bütçe dengelerini sağlamış bir ekonomiye sahip değildir. ABD'nin devasa tasarruf-yatırım, bütçe ve dış ticaret açığı vardır. ABD, bu açıklarını siyasi hegemonyası sayesinde ayakta tuttuğu dünya rezerv parası dolar yoluyla finanse etmiştir.

Esasında Başkan Nixon'ın 1971 yılında dolar-altın bağlantısına son vermesiyle dolar, dolayısıyla 2. Dünya Savaşı sonrası ABD önderliğinde oluşturulan Bretton-Woods sisteminin tartışmaya açılmıştır. Yani ABD'nin 70'li yılların başından itibaren giderek artan üçüz açığı, dünya ekonomisinin de temel sorunlarından biridir. Ancak bu temel sorun, 2008 yılına kadar ABD'nin sorunu olmaktan çok, gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerin sorunu oldu.

ABD ve ötekiler

Çünkü ABD hegemonyasındaki küresel sistem, merkezin finansmanı üzerinden bir kurgu yaptı ve çevreden merkeze (ABD'ye) kaynak aktaran ekonomik ve siyasi modelleri IMF ve Dünya Bankası gibi Bretton-Woods kurumlarıyla yaygınlaştırdı. Esasında şu sıralar bizim kur tartışması vesilesiyle konuştuğumuz çözümler(!) zamanında bize bu çerçevede dayatılan modeller üzerinden yaptığımız tartışmalardır. Örneğin, Türkiye dahil olmak üzere birçok ülkenin merkez bankaları kendi yerel paralarını bastı ama özgün kalkınmacı ekonomi-politikaları uygulayamadı. Doksanlı yılların sonuna kadar IMF reçetelerini hem para hem de maliye politikası olarak bire bir uyguladık. Dışarıya (ABD merkezli küresel sisteme) kaynak aktarma esaslı bu programlar, yalnızca borç ve dışa bağımlı ithalat -tüketim- ekonomisi inşa etti. Yakın zamana kadar da sıkı para politikası ve mali disiplin gibi Friedmancı yaklaşımlar ve anti-enflasyoncu palyatif iktisat politikalarıyla yalnız finansal piyasaların istikrarı sağlandı. Örneğin, dalgalı kur rejimi uyguladık ama yüksek

faizle kur hedeflemesi yaparak TL'yi gereksiz değerli tutup sanayiye öldürdük. Sanayi karlarını, ABD'nin ve Batı'nın fabrikası olmuş Asya ülkelerinden gelen ucuz ithalatla aşağıya çektik. Bütün bu süreçte ABD ekonomisindeki üçüz açık gün yüzüne çıkmadı. Çünkü, gelişmekte olan ülkeler kandırmacaya boyun eğdi. Ancak tam şu sıralar bu oyun bozuluyor. Başta Asya olmak üzere, gelişmekte olan ülkeler, yeni bir siyasi iradeyle özgün, kalkınmacı yeni bir ekonomiyi inşa etmeye başladılar. Türkiye, 2008'de IMF ile 20. Stand-By anlaşmasını imzalamadı. Ama siyasi iradenin bu çıkışına bürokrasi ayak uyduramadı. Merkez Bankası ancak şimdilerde bu çemberi kırmaya çalışıyor. Çünkü yazıda TCMB'nin attığı adımları yazdık. Bu adımlar, yeni bir merkez bankacılığı anlayışının gelmekte olduğunu bize gösteriyor.

Doların seviyesi

Peki, Türkiye'de ve diğer gelişmekte olan ülkelerdeki bu değişim ABD merkezli küresel ekonomik hiyerarşiyi değiştirecek mi? Trump'un adeta telaş ve aceleyle yaptığı açıklamalara bakarsak evet; bu değişim başladı bile... Euro doğduğunda dünya resmi döviz rezervlerinin yüzde 71'i dolardı. Şimdi bu oran yüzde 60 civarındadır ve sürekli düşmektedir. Bu, doların rezerv para olma gücünü yavaşta olsa kaybettiğini gösteriyor. Uluslararası ticarete ve ülkeler arası resmi alışverişlerde de doların erimesi sürüyor... Çin ve Rusya gibi büyük ekonomiler, yerel paralarla ticareti öne çıkartan ve ekonomilerindeki karşılıksız dolar baskısını azaltacak kurumları hızla hayata geçiriyorlar. Türkiye de bu yönde çalışmalar yapıyor. Bu konuda resmi ve akademik çalışmalar artıyor. BM tarafından 2010'da düzenlenen bir raporda, doların tek rezerv para birimi olmasının terk edilmesi çağrısında bulunulmuştu. Yakın zamanda Körfez İşbirliği Konseyi de bağımsız bir

rezerv para birimi için arzularını dile getirmişti. Şimdi bütün bu gelişmeleri ABD de görüyor. Bunun için Trump, resmen başkanlık koltuğuna oturmadan önce, şimdiye kadar yaptığı en önemli açıklamayı yaptı. ABD dolarının gereksiz değerli olduğunu ve bu seviyenin ABD'nin ihracatını öldüreceğini söyledi. Demek ki Trump geleneksel Cumhuriyetçi bir başkan olmayacak. Gereksiz değerli ve yalnız ABD'nin militarist gücüne dayanan bir parayla artık devam edilemeyeceğini görüyor. Şunu söyleyebiliriz; ABD'de balon ekonomisi bizde de kapkaç düzeni bitiyor.

YENİ AKİT

Dolar'da düşüş başladı

Abdurrahman Dilipak

Makas çok açıldı.. Dövizdeki değer artışı bir anda bütün hesapları altüst etti. Neyseki TL kendini toparlamaya başladı. 4 lira seviyesine kadar çıkan dolar tekrar 3.7'lerde. Beklenen ise 3.4'e gerilemesi.

Ama bu adamlar durmayacaklar. En azından referanduma kadar bastıracaklar. Umarım bu işi yapanlar izleniyordur. Özellikle de döviz büroları ve bazı işadamlarının bu açıdan izlenmesi gerek. Bu adamlar para aklaması da yapıyorlar, döviz manipülasyonu da transferi de.. Bu işin içinde beyaz Türkler de var, Mafia da, FETÖ de, PKK da.

Daha önce yazdım, bunlar bir yıl önceden bugün için döviz hesabı yapmışlardı. 2017'ye girmeden dolar 3.7 olacaktı. Mart sonuna kadar hedef 4, yıl sonuna kadar 1 dolar 5 lira!

Hedefte sadece Türkiye yoktu. Türkiye ile birlikte Meksika, Hindistan, Malezya, Brezilya da hedefte idi. Hepimize birden topyekûn bir saldırı idi bu..

Köşe Yazıları – 19/01/2017

2016'nın sonunda 3.7 hedefine ulaşamadılar, ama 2016'nın ilk çeyreğinde 2.9'a ulaştılar. Türkiye Suudi Riyali karşısında bile değer kaybetti. Oysa Suudi Arabistan'da ciddi bir mali kriz sözkonusu idi.

Aslında aylar önce ilk işaret fişegini Moody's ateşlemişti. Fitch sırada bekliyordu.. Bu şartlarda Fitch'in ocak sonu açıklayacağı kredi notunun ne olacağı merak konusu.. Ortaya çıkan gerçekler ışığında Fitch'in fırlatacağı bumerang dönüp kendini vurabilir.. Bunun normal bir faaliyet olmadığı, bir "Finansal tetikçilik" operasyonu olduğu biliniyor..

Hatta Türkiye bu gerçek dışı değerlendirmeler sebebi ile Moody's, Fitch gibi kuruluşları mahkemeye verebilir. Tazminat davası açabilir.. Buna benzer davalar LIBOR için açıldı ve milyarlarca dolarlık tazminat ödemek zorunda kalabilirler.. Bu firmalar sadece Türkiye'ye zarar vermiyorlar, yatırımcıları da aldatıyorlar..

Dolar normal şartlarda, FED'i filan da hesaba katsanız en çok 3.5 TL'nin altında olması gerek.

Bu operasyon çetesinin önünde, arkasında mutlaka FETÖ vardır ve tabii FETÖ'nün arkasındakiler de vardır. Bu işin içinde içeride ve dışarıda birtakım şebekeler de vardır..

MASAK işin peşine düştü. Bu işin sonunda FETÖ davasına yeni bir halka daha eklenebilir. Birçok döviz bürosu ve bu işte sorumluluğu olan işadamı ve spekülâtörün canı yanabilir..

Türkiye bu konuda bana kalırsa Meksika, Hindistan, Malezya, Brezilya ile birlikte ortak bir eylem grubu oluşturmalı.. Bu Global Finans Çetesine karşı diğer ülkeleri de uyarmalı.. Dahası, sadece bu saldırılara karşı direnmek değil, yeni bir rating girişimi başlatılmalı. Hem hesaplama yöntemi, hem de bunun enstrümanlarının ne olması gerektiği konusunda bir inisiyatif başlatılmalı..

Sadece rating değil, artık LIBOR'u da konuşmalıyız, Dünya Bankasını da, IMF'yi de..

Bu vesile ile Merkez Bankasının yapısını da yeniden masaya yatırmamız gerek..

Piyasaların dolar baskısından kurtarılması gerek bu arada.

Sanal para, sanal borsa konusunda da iş işten geçmeden uluslararası bir inisiyatif üstlenmeliyiz..

Mesela İstanbul Borsası neden bu yönde en azından bugün için entelektüel anlamda bir inisiyatif üstlenmez.. Kesinlikle bu işin bilimi, siyaseti, iktisadı, felsefesi, teolojisini konuşmamız gerekir.. Adaletten, barıştan, özgürlükten yana yeni bir medeniyetin ihya ve inşasında öncü olacaksak herkesin elini taşın altına koyması gerek. Sadece kendi meselemizi çözmek için değil, bütün insanlığın sorununa adil bir çözüm bulmak için bu işi başlatmalıyız. Çünkü biz alemlere rahmet olarak gönderilen bir Peygamberin ümmetiyiz.. Sadece Türkiye, Türk dünyası ya da İslam dünyası olmamalı hedefimiz. Hedefimiz tüm dünya!

Bu saldırılar, kendi meselesini bile çözemeyen bir ülke durumuna düşürmez bizi. Hani, sonra da diyecekler ki, "kelin ilacı olsa, önce kendi başına çalar".. Bakın bu saldırıların asıl sebebi, bizim bu iddialarımızdan vazgeçirmek.. FETÖ bunun için var. Bizi "Tom Amca" haline getirmek istiyor.

Düşünsenize ABD derin bir kriz içinde, parçalanma endişesini yaşıyor, kimsenin gelecekte umudu kalmamış, AB de öyle, ama dolar ve euro başdöndürücü şekilde yükseliyor..

Ve tabii bu gidişle o yükseklikten tepesi aşağı çakılacaklar.

AB de bölünmeye gidiyor. Uyguladığı ekonomisi ile politikası ile iflase gidiyor. Peki

Köşe Yazıları – 19/01/2017

rating kuruluşları ne yapıyor, bu gerçekler karşısında, ölü yüzü pudralamaktan başka!

Dolar karşılığı olmayan bir para. ABD dünyanın en borçlu ülkesi. En önemli ihraç malı doları. Diğer ürettiği her şeyin daha ekonomik alternatifi var.. Amerikan ekonomisi bir illüzyon / büyü üzerine kurulu.. ABD çökse insanlığın kaybedecek hiçbir şeyi yok. Hepsinin yerine 48 saatte yenisi ikame edilebilir.. Artık vazgeçilemez, yeri doldurulamaz değil. Global şirketler de artık batmakta olan bu gemiyi terk etmeye hazırlanıyor. Aslında büyük göç sessiz sedasız başladı bile. Para kendine daha güvenli liman arıyor. Yatırım yapacağı yeri seçerken jeopolitik, jeo stratejik önceliklere bakıyor.. Teşvikler, muafiyetler, pazar, emek kalitesi ve maliyeti, hammadde var mı?

Batı yaşlı - yavaş, pahalı, nazlı, kaba. Sonuçta kötü komşu ülkeleri kapkacak sahibi yapıyor. Batının bilim ve teknoloji, standart tekel, yavaş yavaş kırılıyor.. Bu kırılma önce yavaş başlasa da kritik eşik aşıldıktan sonra ani çöküşler, sarsıntılar yaşayabilir batılılar.

Hepsinden önemlisi ailelerini, gençliklerini kaybettiler.. Ütopyalarını kaybettiler. Dinlerini kaybettiler. Faşizme doğru savruluyorlar..

Batının başkalarına fırlatmak için elinde tuttuğu el bombası, elinde patladı..

Dolar'ı daha fazla yükseltemezler. Zaten durgunluk sebebi ile gayrimenkul piyasasında cari fiyatlar %20 düştü. Dolar da %10 artı avantaj sağladı. Yüzde 30'luk avantaj, spot kâr peşindeki mobil sermaye için Türkiye'yi cazip hale getirdi.. Önümüzdeki günlerde Türkiye'ye milyarlarca dolar girebilir ve piyasa bir anda canlanabilir. Dolar ve euro ani ve sert düşüşler yaşayabilir.. Yani işler tersine dönebilir..

Tabii bu arada MİT ve MASAK bu kirli oyunda rol olan oyuncularını ve figüranlarını, "leş kargaları" nı izleyip toplamalı artık.

Ha! Bu arada, Trump da artık koltuğuna oturmakta olduğuna göre, görelim bundan sonra ne olacak?

Bekleyip göreceğiz.. Selâm ve dua ile..